

ТРЕТО ЗАСЕДАНИЕ

Събота, 3 февруари 1990 г.

(Открито в 11 часа)

Председател Станко Тодоров: Уважаеми другари народни представители, в залата присъствуват 361 народни представители, има необходимия кворум и можем да започнем работа.

Предлагам на вашето внимание на днешното заседание на сесията следните два въпроса от дневния ред:

1. Разглеждане писмото на председателя на Министерския съвет за оставка на правителството на Народна република България.

2. Избиране на председател на Министерския съвет.

Има ли други предложения по дневния ред?

Моля, който е съгласен с предложения дневен ред, да гласува.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Дневният ред се приема.

Преминаваме към разглеждане на точка 1 от дневния ред.

Предложение на председателя на Министерския съвет за приемане оставката на правителството.

Получено е писмо от председателя на Министерския съвет до председателя на Народното събрание, което ще ви прочета:

„Уважаеми другарю председател! След 10 ноември миналата година Българската комунистическа партия възприе принципно нов политически курс. За кратък срок бяха набелязани и осъществени редица мерки, смисълът на които е изграждането на демократично социалистическо общество в България. Това са процеси, които поставят началото на едно ново развитие на обществения живот, на неговия напредък в унисон с общочовешките, икономическите и политическите ценности, със завоеванията на съвременната цивилизация.

Процесът на демократизация предизвика очакван политически подем. За кратко време се създаде действителен политически плурализъм. Преминаването към парламентарен режим на управление несъмнено е изключително важен момент в демонтирането на съществуващия досега авторитарен политически режим на личната власт.

Другият съществено важен момент на сегашната ситуация е кризисното състояние на националната икономика и произтичащите от това състояние неотложни действия.

И в единия, и в другия случай набелязаната политика може да даде резултати, ако се изгражда върху основата на съгласието на основните политически сили, заинтересувани от преустройството. В сегашния сложен етап от развитието на страната това ще позволи да се разработи и приеме радикална икономическа реформа и план за изход от кризата.

На 29 февруари 1990 г. на проведеното заседание на Националната кръгла маса Българският земеделски съюз огласи предложение за образуване на коалиционно правителство. Като имаме предвид, че тази идея беше изразена от Централния комитет на Българската комунистическа партия в края на декември 1989 г. и цялостно разработена в политическия доклад на Централния комитет на Българската комунистическа партия на Четирнадесетия извънреден партиен конгрес, може да се приеме, че вече са налице подходящи политически условия за създаване на правителство на широка обществена основа с участието на всички значими обществено-политически сили, заинтересувани от бързото извеждане на страната от кризата.

Като желая да улесня Народното събрание в усилията му за решаване на тази задача, подавам оставката на правителството.
1 февруари 1990 г.

Председател на Министерския съвет
на Народна република България:
Г. Атанасов¹

Желае ли някой да вземе отношение по поставения на вашето внимание въпрос за оставката на правителството? — Няма желаещи.

Предлагам да пристъпим към гласуване. Ще гласуваме отделно за министър-председател и за членове на правителството.

Моля, които са съгласни с предложението да бъде освободен министър-председателят Георги Атанасов, да гласуват.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Един.

Предложението се приема.

Моля, които са съгласни с оставката на цялото правителство, да гласуват.

Има ли против? — Един. Въздържали се? — Няма.

Оставката се приема.

Другари, съгласно установената практика, предлагам Народното събрание да възложи на правителството да изпълнява своите функции до съставянето на новото правителство.

Моля, които са съгласни с това предложение, да гласуват.

Против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Приема се решението.

Преминаваме към обсъждане на точка 2 от дневния ред: Избиране председател на Министерския съвет на Народна република България.

Постъпило е предложение от двете парламентарни групи. Ще ви прочета предложението.

”ДО ДЕВЕТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ПРЕДЛОЖЕНИЕ

от парламентарните групи на Българската комунистическа партия и Българския земеделски народен съюз за избиране председател на Министерския съвет на Народна република България

Уважаеми другарки и другари народни представители,

В съответствие с чл. 78, точка 16 и чл. 101 от Конституцията на Народна република България Народното събрание трябва да избере нов Министерски съвет на Народна република България поради оставката на сегашния Министерски съвет.

Парламентарните групи на Българската комунистическа партия и на Българския земеделски народен съюз предлагат Народното събрание да избере за председател на Министерския съвет Андрей Карлов Луканов, народен представител от 248 Сливенски избирателен район, и да му възложи да направи предложение за новия състав на Министерския съвет.

Другарят Андрей Луканов има голям опит в държавната и политическата дейност. Бил е заместник-министър на външната търговия, министър на външноикономическите връзки, заместник-председател и първи заместник-председател на Министерския съвет, постоянен представител на България в Съвета за икономическа взаимопомощ.

Във връзка с това предлагаме Народното събрание да обсъди и приеме следното решение за избиране на председател на Министерския съвет на Народна република България.

Девето Народно събрание на основание чл. 78, точка 16 и чл. 101 от Конституцията на Народна република България

РЕШИ:

Избира Андрей Карлов Луканов за председател на Министерския съвет на Народна република България и му възлага да пред-

ложи на Народното събрание състава на новия Министерски съвет.

Председател на парламентарната група
на Българската комунистическа партия:
Румен Сербезов

Председател на парламентарната група
на Българския земеделски народен съюз:
Виктор Вълков"

Желае ли някой от другарите народни представители да вземе отношение по предложението на двете парламентарни групи за избирането на др. Андрей Луканов за председател на Министерския съвет.

Моля, имате думата.

Коста Андреев: Уважаеми другарю председател, уважаеми народни представители, аз ще гласувам за избирането на Андрей Луканов за председател на Министерския съвет.

Дълбоко съм убеден, че това ще бъде едно добро решение на Народното събрание. Защо смятам, че е добро и дори бих казал най-добро в момента предложение?

Първо, защото сега на нас повече от всякога ни е необходимо силно и компетентно правителство. Очевидно на едно от следващите свои заседания Народното събрание ще обсъди задълбочено и всестранно социално-икономическото положение на страната. Но и без обсъждане е ясно, че то е тежко, кризисно. Нещо повече, то продължава да се влошава.

Преди няколко дни, оценявайки тази тревожна обстановка, Временният изпълнителен комитет на Независимите български профсъюзи се обяви за незабавна оставка на правителството. В същата декларация се подчертаваше необходимостта от силно и компетентно правителство. Силно с доверието, което ще има на различните партии, слоеве от населението, на всички обществени и политически сили в страната. Компетентно с решенията, които ще предлага за излизане от кризата и преди всичко за решаване на социално-икономическите проблеми на трудещите се.

Като знаем качествата на др. Андрей Луканов, качества, които, смея да твърдя, знае целият български народ, тъй като, убеден съм в това, той сега е един от най-популярните политически лидери у нас, лидери, наложени не отгоре, а станали популярни по най-естествен начин в условията на конкурентна политическа борба, смятам, че той ще бъде един достоен за трудното време премиер.

Запазваме си правото да се произнесем за правителството,

след като си представи програмата, платформата, но избирането на Андрей Луканов ни дава основание да вярваме, че ще имаме изпълнителна власт, която може да бъде на висотата на времето. Време, което иска радикално, съвременно, нестандартно мислене, решителни антикризисни действия, действия в условията на икономически и политически плурализъм, което иска България да намери своя път към Европа и света.

Благодаря за вниманието.

Председател Станко Тодоров: Има ли други желаещи да вземат отношение?

Моля, акад. Сендов.

Благовест Сендов: Уважаеми другарки и другари народни представители! Искам най-напред да поздравя членовете на Българската комунистическа партия с успешния конгрес. Смятам, че този конгрес направи възможно издигането на др. Андрей Луканов за министър-председател. Аз също смятам, че този избор е много удачен, и силно се надявах, че той няма да стане председател на партията, за да остане свободен за министър-председател. Това говори, че тази партия добре планира разстановката на своите силни кадри. Той обаче остана в ръководството на председателството. В това му положение и ситуацията в нашата страна показва, че това правителство много трудно ще бъде съставено на широка национална основа. Това правителство може да бъде силно, може да бъде много силно, но това не е най-доброто качество. То трябва да бъде народно и да се грижи за народните интереси.

Затова аз ще подкрепя, тъй като не виждам друг избор, но искам да направя предложение. Каквото и да бъде това правителство, то ще бъде ръководено от един човек, който вярва в социалистическото развитие на България. Днес под социалистическо развитие се разбира заобикаляне на частната инициатива. А без използване на частната инициатива ние няма да можем да влезем в Европа. Това е мое убеждение, не вярвам, че всички го споделят. Ние трябва да намерим начин много скоро, още сега, докато не се е стопил снегът, да подкрепим частната инициатива в селата, създаване на частни ферми, модерни ферми, моделни ферми, да създадем частна инициатива в търговията, частна инициатива в индустрията.

Аз смятам, че трябва да се създадат възможности частната инициатива да бъде подкрепена. Всички декларации на едно такова правителство, че тя ще бъде подкрепена, не могат да бъдат взети веднага на доверие. Затова предлагам към парламента да се създаде комисия за частната инициатива. В тази комисия да се

привлекат представители на всички партии около кръглата маса. Тази комисия заедно с представители на опозицията може да организира откритването на банки, вземането на помощи, вземането на заеми, с които много бързо да се инвестира развиването на частната инициатива.

Аз смятам, че това ще бъде от полза за България, ще бъде от полза за правителството, ще бъде от полза за всички. Това не значи връщане към капитализма, защото много хора и на току-що приключилия конгрес обърнаха внимание, че ние много пъти искаме да заменим частното с личното. Ако ние не погледнем нещата право в очите, няма да можем да излезем от тежкото си положение.

Още един път подкрепям кандидатурата на др. Луканов, той лично е заинтересуван това правителство да подобри положението на България.

Благодаря.

Председател Станко Тодоров: Други желаещи другари?

Има думата др. Васил Недев.

Васил Недев: Уважаеми другарки и другари народни представители! Вземам думата, за да подкрепя предложението да се възложи на др. Луканов да състави новото правителство и, второ, да обърна внимание на народните представители върху предложението, което прави акад. Сендов.

Мисля, че като Народно събрание трябва да сме наясно какво е отношението на Българската комунистическа партия към частната собственост, съвършено ясно, дебело подчертано в документите на току-що приключилия конгрес. Ако всички се запознаят подробно, ще им стане ясно какво е отношението на нашата партия по този въпрос.

Второ, какво трябва да е отношението на Народното събрание, това трябва да се изрази единствено със Закона за собствеността и другите закони, които имат отношение към този въпрос. Не е необходимо според мен, да се съставят комисии и да се разглежда този въпрос отделно, извън реда, който сме приели, твърдо заставайки зад становището да създадем правова държава у нас, а това е създаване на съответните закони. Според мен по-добре е да се ускори работата по Закона за собствеността, вместо да се занимаваме с комисии.

Благодаря.

Председател Станко Тодоров: Има ли други желаещи? Има думата Георги Караманев.

Георги Караманев: Другарки и другари! Не искам да повтарям. Само искам да подчертая един нюанс — с пълно, искрено убеждение подкрепям най-сполучливата кандидатура, която се прави за председател на нашето правителство. Струва ми се, че това има огромно политическо и морално значение за нашата партия, за нашия народ, за всички, тъй като др. Андрей Луканов е познат, утвърден и признат, което беше ярко изтъкнато и от нашия конгрес. Заедно с това вземам думата да кажа, че никак не е без значение какъв ще бъде и международният резонанс от избора на ръководител на българското правителство. Смея да подчертая нещо, което според мен е добре известно, че това ще получи сигурно доброто признание и добрата оценка както в Съветският съюз, така и в нашите социалистически страни, а също и в редица други страни, в които познават др. Луканов.

Искам да кажа, другарки и другари, че сега, когато се поставя въпросът да искаме помощта на Общия пазар при решаването на нашите жизнени проблеми, при моята среща в Гърция с редица министри те изразиха не само съгласие, но готовност и желание. И казват: ние сме готови да помогнем на приятелска България и затова, защото наш колега работи сега в ръководството на българското правителство — Андрей Луканов. Докато ръководителите на гръцкото правителство изразиха такова желание и готовност, за съжаление не постъпиха така някои от ръководителите на българската демократична опозиция. Ето защо, струва ми се, че този благоприятен международен резонанс ще има добро отражение за авторитета и реомето на нашето ново българско правителство.

Благодаря.

Председател Станко Тодоров: Други желаещи? — Има думата Йорданка Йовчева.

Йорданка Йовчева: Искам да кажа, че ще гласувам за др. Луканов и новото правителство. Мисля, че и моите избиратели, с които съм провела срещи, ще подкрепят това предложение, но тъй като знам какво е тяхното становище, искам да кажа, че не др. Луканов, а който и да изберем, което и да е правителство, не си ли помогнем сами, няма да оправим страната.

Създадох се разни дружества след 10 ноември — зависими, независими. Няма да повтарям тези неща, те са казани. На миналата сесия колежките от селското стопанство се изказаха и поставиха въпросите. Ако всички ние не се обърнем наистина с лице към производството, ние няма да се оправим в никакъв случай. Нека се създадат тези дружества, но да се създаде и едно дружество

на тези, които не работят, да ги накарат да работят. Др. Караманев каза за Гърция, но няма Гърция, няма друга държава... Ние казваме, че сме богата страна. В предишното си изказване обясних, че работя в текстилен комбинат. Нашите машини още са покрити. Няма кой да дойде да работи. Както каза колежката, счетоводители има, производители няма.

Сега обявяват гладни стачки, но за нас гладните стачки ще бъдат тогава, когато, без да ги обявяваме, ние ще гладуваме. Ние, които сме по селата и имаме още връзки със село, горедолу сме добре, но да му мислят тези в панелите как ще си посяят, как ще се хранят.

Аз съм за новото правителство, за др. Луканов, но искам дебело да подчертая, че докато ние не накараме тези, които не работят, да работят, докато всички ние не заработим, пътят за Европа минава първо през България. Как ще ни приеме Европа, когато ние не искаме да работим, когато само се оглеждаме и ослушваме? Ние искаме заплати, но откъде ще дойдат тези заплати? В семейството, когато се вземе заплатата, как я разпределят, за какво? За всичко, което е най-необходимо се взема, и тогава се оставя. Аз не съм нито академик, нито професор, нито от този бранш, за да мога да ви развивам по-дълги теории. Аз ви казвам това, което е в практиката, в селското стопанство, при машините и в заводите.

Искам да кажа още нещо от името на моите избиратели. Правителството не трябва да бъде мекушаво и да разрешава на всеки, каквото иска. Така не може. Наистина трябва на някой да дърпа ухото, когато не слуша, защото сега този наказали, онзи наказали и започват да се оплакват. Щом не слушаш, ще те наказват. И детето, когато не слуша в къщи, и на него му опъваме ухото.

Това е, друго няма. *(Оживление в залата)*.

Председател Станко Тодоров: Има ли други желаещи? — Няма.

Моля народните представители, които са съгласни с предложението на Парламентарната група на БКП и БЗНС да бъде избран др. Андрей Карлов Луканов за председател на Министерския съвет на Народна република България, да гласуват.

Има ли против? — Няма. Въздържали се? — Няма.

Избираме др. Андрей Луканов единодушно за министър-председател. *(Продължителни ръкопляскания)*.

Това е нашият общ поздрав към новия министър-председател. Давам му думата.

Андрей Луканов: Другарки и другари народни представители!

Искам преди всичко да изразя сърдечна благодарност за моето избиране на високия пост председател на Министерския съвет на Народна република България.

В сегашната обстановка, на фона на политическата, стопанската и моралната криза, която изживява страната, върху правителството като висш изпълнителен орган пада изключително тежка отговорност.

Приемам длъжността, която ми възлагате, проникнат най-вече от това остро разбиране за отговорност и от страстното желание да оправдая, заедно с колегите в новото правителство, надеждите, които обществеността свързва с действията на Министерския съвет в настоящия критичен за България момент.

Искам да декларирам, че новото правителство ще се придържа непоколебимо към линията на демократизация, на изграждане на правова и демократична държава — линия, подета от моята партия на 10 ноември 1989 г., линия, която независимо от острите дискусии и обществено-политическите различия, се споделя днес от цялото българско общество в нейните принципиални аспекти.

Социално-икономическата криза сега е в центъра на вълненията и грижите на българското общество. Аз смятам, че излизането от кризата е най-належащата задача на новото правителство. В максимално кратки срокове, още през м. февруари 1990 г. ние трябва да ви представим антикризисна програма, която да съдържа подходящи мерки за осигуряване на социалната справедливост и социална защита на интересите на всички български граждани, на трудещите се в нашата страна.

Наред с това аз съм убеден, че правителството трябва да представи основните насоки на фундаменталната икономическа реформа, която трябва да подготвим и проведем на по-късен етап, но без всякакво забавяне.

Смятам, че ние ще бъдем в състояние на 8 февруари, на предстоящото продължение на сегашната сесия, да ви представим заедно със състава на новото правителство и декларация за основните намерения в социално-икономическата област, а на 28 февруари, за когато е насрочена редовна сесия на парламента — разгърнатата антикризисна програма.

Мисля, че всички съзнаваме значението на националното съгласие, на общественото спокойствие и социалния мир като решаваща предпоставка за стабилизиране на обществената обстановка и за осъществяване на социално-икономическата програма. Без да получим такава подкрепа, не бихме могли да отговорим на вашите и на народа очаквания.

От особено значение за новото правителство ще бъде подкре-

пата на Народното събрание, на всички народни представители, на парламентарните групи. Ние ще разчитаме на тази подкрепа.

Искам да изразя от тази трибуна и надеждата, че другите обществени сили ще се отнесат към идеята за съставяне на коалиционно правителство на широка обществена основа с мъдрост и чувство за обща загриженост пред нацията, каквато отговорност обстановката налага.

Бих искал, без да влизам в дискусия с уважавания ми приятел акад. Сендов, да отбележа, че според моите разбирания новото правителство трябва да бъде правителство на цялата нация. То няма за задача да прокарва и утвърждава мненията и предпочитанията на една единствена партия. То трябва да се стреми да реализира и чрез своя състав, и чрез своите решения линия на действителен плурализъм в политическата, стопанската и духовната област. Това се отнася и до проблемите на собствеността.

Ще сгреща срещу съвестта си, ако не отправя благодарност към моя предшественик, с когото няколко години работихме заедно в състава на българското правителство. Пожелавам му здраве и успехи.

Още веднъж с дълбоко чувство на отговорност пред вас, пред народа благодаря за вашето високо доверие. (*Ръкопляскания*)

Председател Станко Тодоров: Моля другаря Андрей Луканов да подпише клетвен лист, с което да се смята, че е дал клетва пред Народното събрание. (*Другарят Андрей Луканов подписва клетвения лист*)

Другари, що се отнася до предложението на акад. Сендов, предлагам да разгледаме този въпрос при обсъждане декларацията на правителството.

Съгласен ли сте, акад. Сендов?

Благовест Сендов: Да.

Председател Станко Тодоров: Както вече съобщи навоюзбраният министър-председател Андрей Луканов, той ще ни представи правителството на продължението на сесията на 8 февруари т.г. Искам да го помоля действително да спази това свое обещание и на 8 февруари да ни бъде представено предложението за състава на новото правителство.

Дотогава, както вече решихме, сегашното правителство трябва да продължи да изпълнява своите функции, защото държава без правителство не може да съществува.

Искам да ви напомня, другари, народни представители, че следващото заседание на четиринадесетата сесия на Девото Народно

събрание ще се състои на
тък от 10 ч.

8 февруари 1990 г. — четвър-

С това изчерпваме дневния ред.
Закривам заседанието.

(Закрито в 11 ч. и 35 мин.)

Председател Станко Тодоров:

ЧЕТВЪРТО ЗАСЕДАНИЕ

Четвъртък, 8 февруари 1990 г.

Открито в 15,00 часа

Председател Станко Тодоров: Уважаеми народни представи-
тели, в залата присъствуват 365 народни представители. Имаме
кворум, можем да започнем работа.

Откривам заседанието. Продължаваме нашата работа по при-
етия дневен ред на 25 януари т.г. с някои изменения.

Предлагам на вашето внимание за обсъждане следните въ-
проси:

1. Проектоправилник за изменение и допълнение на Правил-
ника за работата на Народното събрание.

2. Законопроект за изменение и допълнение на Закона за
паметниците на културата и музеите.

3. Избиране на Постоянна комисия по въпросите на младеж-
та и спорта и промени в ръководствата на някои комисии.

4. Избиране на Парламентарна комисия, която да подготви
предложение за статута на Комитета за телевизия и радио.

5. Избиране на Парламентарна комисия за проучване из-
граждането на атомната електроцентра „Белене“.

6. Предложение от председателя на Министерския съвет за
състава на правителството.

7. Предложение за промяна в състава на Държавния съвет
на Народна република България.

8. Декларация на правителството.

9. Предложение за освобождаване председателя на Парламен-
тарната комисия за разглеждане и решаване някои неотложни въ-
проси, свързани с допуснати деформации и нарушения на законно-
стта в държавния, обществен и стопанския живот и избор на нов
председател.

10. Питане от народния представител Николай Хайтов относно
закриването на Комбината за цветни метали край Пловдив и взе-